

Prekenhåndboka (i Dagen):
20. søn. e. pinse (14. okt. 2007)

"Hva er lettest?"

Jan Bygstad.

Tekstgjennomgåelse, 8. okt. 2007.

TEKST: Mark 2:1-12

1 Noen dager senere kom Jesus igjen til Kapernaum, og det ble kjent at han var hjemme. 2 Straks samlet det seg så mange mennesker at de ikke fikk plass, ikke engang ved døren. Og han talte Ordet til dem.

Jesus har vært på vandring, forkynt evangeliet og helbredet syke. Nå vender han tilbake til Kapernaum, dit han hadde flyttet etter at han startet sin offentlige virksomhet (jfr. Matt 4,13). Markus sier derfor at Jesus «var hjemme». På dette tidlige stadium i Jesu virke, var det en veldig oppslutning om ham, og folket strømmet sammen overalt der det ryktes at han var til stede. Det Jesus gjør når folket samler seg, er å tale «Ordet» til dem. Å forkynne budskapet om Guds rike, evangeliet, var hans hovedoppgave i denne perioden (jfr. sammenfatningen av hans forkynnelse i 1,15).

3 De kom da til ham med en som var lam, som ble båret av fire mann. 4 På grunn av folkemengden kunne de ikke få båret ham fram til Jesus. De brøt da opp taket over stedet der han var, og da de hadde fått en åpning, firte de ned sengen som den lamme lå på.

Det var godt kjent at Jesus hadde hjerte for lidende og evne til å hjelpe dem. Derfor kommer de fire bærende med sin venn i håp om at Jesus vil ta seg av ham. Dette er så maktpåliggende for dem at de ikke vil la seg avspise med at «det passer bedre en annen gang». Derfor går de så drastisk frem som de gjør for å få mannen frem til Jesus.

5 Da Jesus så deres tro, sa han til den lamme: Sønn, dine synder er deg forlatt!

Det har nok kommet som noe av en overraskelse for både disse fire, for tilhørerne, og ikke minst for den syke selv at Jesus i stedet for å lege ham sier «dine synder er deg forlatt». Imidlertid er det viktig å være klar over at blant fariseerne (og dermed innen samtidens jødedom) var det en utbredt forestilling at uhelbredelig sykdom var Guds straff for en eller annen synd. Hos fariseerne kan en finne lister der en hevdet at der var en sammenheng mellom bestemte sykdommer og bestemte grove synder. Jesus avviser slik tenkning. I stedet tar Jesus den syke inn i sin sjelesorg, for å gi ham tro på at han står

under Guds nåde og ikke under hans vrede. Uten slik tro dominerer håpløsheten. Først deretter kan Jesus lege.

6 Men noen av de skriftlærde satt der og tenkte i sitt hjerte: 7 Hvordan kan han tale slik? Han spotter Gud! Hvem kan forlate synder uten én, det er Gud?

De tilstedeværende fariseere reagerer umiddelbart på Jesu tilgivelse av synd. Hadde Jesus bedt for mannen at Gud måtte tilgi ham, ville de nok kunne godtatt det. Men at han direkte tilsier syndenes forlatelse, viser at han taler med en myndighet som ikke tilkommer noe menneske. Det er både rett og bibelsk når fariseerne sier ved seg selv at «ingen kan forlate synd uten én, det er Gud» (v. 7, jfr. Salm 130,3f). Men de har ikke rett når de sier at Jesus spotter Gud. Denne tanken bygger på den forutsetning at Jesus kun er et menneske. Om det virkelig var tilfelle, ville Jesu ord også vært en formastelse. Men poenget er at ved å tilsi syndenes forlatelse *kunngjør Jesus hvem han er*: Han er Israels Gud som er kommet for å frelse sitt folk (jfr. Jes 35,3ff), han er Gud kommet i kjød.

8 Straks merket Jesus i sin ånd at de tenkte slik ved seg selv, og han sa til dem: Hvorfor tenker dere slik i deres hjerter? 9 Hva er lettest, å si til den lamme: Dine synder er deg forlatt! - eller å si: Stå opp, ta din seng og gå?

Nettopp det at Jesus ser hva som rører seg i fariseernes hjerter (jfr. Joh 2,25), peker på hans allvitenskap, noe som også understreker hans guddommelige makt og myndighet.

Spørsmålet som nå følger: «Hva er lettest - -?», kan synes underlig. Men det setter fingeren på det helt sentrale i Jesu verk. I menneskers øyne kan det synes lett å si til en annen at hans synder er forlatt. For ingen kan kontrollere riktigheten av det. Derimot er det meget vanskelig menneskelig talt å si «stå opp, ta din seng og gå» til en som har ligget lam i årevis. Da skal det fort vise seg om en taler med myndighet eller om det bare er løst snakk.

For Jesus forholder saken seg stikk motsatt. For ham er det ikke det minste vanskelig å be den lamme reise seg, å gi blinde syn og døve hørsel. Heller ikke koster det ham det minste. Det demonstrerer han her ved å befale over sykdommen og reise den syke opp bare ved et ord. Ved dette viser Jesu på enda en ny måte hvem han er: Han er den som med et ord skapte himmel og jord, som sa «Bli lys», og det ble lys» (1Mos 1,3).

Derimot er det ikke lett for Jesus å si «dine synder er deg forlatt». Å kunne si dette til fattige og hjelpeløse syndere, kostet ham usigelig meget: Det kostet ham døden på et kors. Derfor er det ikke bare Jesu myndighet som Gud av evighet som gir ham makt til å forlate synder, men også at han med sin lidelse og død kjøpte oss syndenes forlatelse. Jesus står inne for ordene «dine synder er deg forlatt» med sitt eget liv og blod.

10 Men for at dere skal vite at Menneskesønnen har makt på jorden til å forlate synder - og nå taler han til den lamme -: 11 Jeg sier deg: Stå opp, ta din seng og gå hjem til ditt hus.

Ordene «for at dere skal vite -» viser at Jesus med helbredelsene kunngjør hemmeligheten med sin person. Jesu undergjerninger er en særlig form for forkynnelse som har til hensikt å skape visshet om hvem han er. En slik visshet hører vi senere disiplene bekjenne: «Vi tror og vet at du er Guds Hellige!» (Joh 6,64ff).

12 Og han stod opp, tok straks sengen og gikk ut for øynene på dem alle, så alle ble ute av seg selv av undring. Og de priste Gud og sa: Slikt har vi aldri sett.

Det naturlige menneske undre seg mest over helbredelser og mektige gjerninger, slik vi hører om folket her (v. 12). Slike oppsiktsvekkende ting har alltid stimulert sensasjonshunger og kjødelig åndelighet. Men den som i troen har lært Jesus å kjenne, vet at det er et annet under som er langt større: Nådens under som syndere får bli gjenstand for i møte med han som med rette heter «Synderes venn». For nådens under har vært så uendelig meget tyngre for Jesus å bringe for dagen.

Jan Bygstad
